

Poliisin käyttämien sidontavälineiden käytettävyys

Elmo Liikonen & Jerry Laine

6/2024

TIIVISTELMÄ

Jerry Laine & Elmo Liikonen: Poliisin käyttämien sidontavälineiden käytettävyys

Opinnäytetyön muoto: Tutkimuksellinen

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Tuukka Oinas

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan, miten eri sidontavälineet vaikuttavat poliisin toimintavalmiuteen. Tutkimus on kvantitatiivinen ja se suoritetaan kyselytutkimuksena. Kyselylomake lähetetään Kuopion pääpoliisiaseman valvonta- ja hälytystoiminnan henkilöstölle. Opinnäytetyön tutkimusongelmana on käytännön haasteet ja ongelmat poliisin käyttämien sidontavälineiden käytössä, erityisesti operatiivisen toiminnan kannalta. Tutkimuskysymyksillä pyritään vastaamaan tutkimusongelmaan. Opinnäytetyössä esitellään aiheeseen liittyvää lakia laajasti, sekä koulutusta, jota Poliisiammattikorkeakoulu tarjoaa sidontavälineistä ja niiden käytöstä. Työssä esitellään kaikki poliisin käytössä olevat sidontavälineet. Työssä esitellään kvantitatiivinen, sekä kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, joita tässä työssä on hyödynnetty. Opinnäytetyön tavoitteena on, että lukijalle tulee selväksi erilaiset sidontavälineet ja niiden käyttäminen käytännössä, sekä välineiden käytännön haasteet poliisin toimintavalmiuden ja asiakastilanteiden hallinnan kannalta. Tutkimustuloksista käy ilmi se, että kaikki poliisin käyttämät sidontavälineet ovat varmatoimisia ja helppoja käyttää. Kaikki välineet eivät kuitenkaan sovellu joka tilanteeseen.

Sivumäärä: 34

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 6/2024

Avainsanat: Voimankäyttö, sidontavälineet, sitominen

ABSTRACT

Jerry Laine & Elmo Liikonen: Usability of restraint devices used by the police

Type of thesis: *Research-based thesis*

Publicity: **Public**

Supervisor: **Tuukka Oinas**

Degree: Bachelor of police services

This thesis investigates how different restraint devices affect the operational readiness of the police. The research is quantitative and conducted as a survey. The questionnaire is sent to the surveillance and emergency response personnel of the Kuopio main police station. The research problem of the thesis focuses on the practical challenges and issues associated with the use of restraint devices by the police, particularly in operational contexts. The research questions aim to address this problem. The thesis extensively covers relevant laws and the training provided by the Police University College on restraint devices and their use. All restraint devices currently employed by the police are presented in the study. Both quantitative and qualitative research methods are utilized in this work. The objective of the thesis is to provide readers with a clear understanding of various restraint devices and their practical application, as well as the practical challenges these devices pose for police operational readiness and the management of client situations. The findings indicate that all restraint devices used by the police are reliable and easy to use. However, not all devices are suitable for every situation.

Pages: **34**

Month and year of review: **6/2024**

Keywords: **Force, restraint devices, restraint**

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	1
2 AIHE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	2
2.1 TUTKIMUSAIHE	2
2.2 TUTKIMUSKYSYMYKSET	2
2.3 HAASTATTELUKYSYMYKSET	2
3 Tietoperustan esittely	4
3.1 LAKIPERUSTA.....	4
3.1.1 POLIISILAKI 872/2011.....	4
3.1.2 RIKOSLAKI 39/1889.....	5
3.1.3 PAKKOKOKEINOLAKI 806/2011	5
3.1.4 POLIISILAIN (PoIL 872/2011) MUKAINEN SITOMINEN.....	6
3.1.5 LAKI POLIISIN SÄILYTTÄMIEN HENKILÖIDEN KOHTELUSTA 2006/841 MUKAINEN SITOMINEN.....	6
3.1.6 Tutkintavankeuslain 2005/768 mukainen sitominen.....	7
3.2 VOIMANKÄYTÖNOPETUS	7
3.2.1 OSAJAKSO 1	8
3.2.2 OSAJAKSO 2	8
3.2.3 OSAJAKSO 3.....	8
3.2.4 OSAJAKSO 4.....	8
3.2.5 KOKONAISUUS	8
3.3 TUTKIMUKSET JA TILASTOT	9
4 SIDONTAVÄLINEET	10
4.1 KÄSIRAUDAT.....	10
4.2 MUOVISET SITEET.....	12
4.3 JALKARAUDAT	13
4.4 BODYCUFF-VYÖ	13
5 Aineistonkeruumenetelmä JA TOTEUTTAMINEN	15
5.1 Toteutus	15

5.2 Kvantitatiivinen tutkimus.....	15
5.3 Kvalitatiivinen tutkimus.....	16
5.4 Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen yhdistäminen	16
6 Opinnäytetyön vaiheet.....	18
6.1 Aiheen valinta ja suunnittelu	18
6.2 Opinnäytetyön tekovaihe.....	18
7 TUTKIMUSTULOKSET JA ANALYSOINTI.....	20
7.1 VAIHEET.....	20
7.2 KYSYMYS 1.....	20
7.3 KYSYMYS 2.....	20
7.4 KYSYMYS 3.....	20
7.5 KYSYMYS 4.....	21
7.6 KYSYMYS 5.....	21
7.7 KYSYMYS 6.....	21
7.8 KYSYMYS 7.....	21
7.9 KYSYMYS 8.....	22
7.10 KYSYMYS 9.....	22
7.11 KYSYMYS 10.....	22
7.12 KYSYMYS 11.....	22
7.13 KYSYMYS 12 ja 13.....	23
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	24
9 ARVIOINNIT.....	25
9.1 LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI	25
9.2 ITSEARVIOINTI.....	26
LÄHTEET.....	27
LIITE 1	29
LIITE 2.....	30

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössä tutkitaan, miten eri sidontavälineiden käyttö vaikuttaa poliisimiesten toimintavalmiuteen ja asiakastilanteiden hallintaan. Tarkoituksena on erityisesti keskittyä sidontavälineiden käyttöön liittyviin käytännön haasteisiin ja niiden vaikutuksiin asiakastilanteissa ja poliisin operatiivisessa toiminnassa. Opinnäytetyön tarkoituksena on myös selvittää käyttäjäkokemusten perusteella mitkä käytössä olevista sidontavälineistä koetaan huonoksi ja miksi. Selvitetään myös, olisiko poliisilla hyvä olla joitakin muita sidontavälineitä käytössä, joita tällä hetkellä ei ole. Opinnäytetyöllä pyritään myös kartoittamaan, onko poliiseille tarjottava koulutus sidontavälineiden käytöstä riittävä vai tulisiko sitä muuttaa. Koulutusta pohditaan poliisi (AMK) -tutkinnossa tarjottavasta fyysisen voimankäytön koulutuksen kannalta, sekä työelämässä tarjottavan kenttäkoulutuksen kannalta.

Tutkimus on kvantitatiivinen, ja aineisto kerätään sähköisellä kyselyllä. Kyselylomake lähetetään sähköpostitse Itä-Suomen poliisilaitoksen, Kuopion pääpoliisiaseman valvonta- ja hälytystoiminnan henkilöstölle. Kyselyyn vastataan anonyymisti ja vastaukset hävitetään, kun opinnäytetyö on julkaistu.

Valitsimme tämän aiheen, koska koulun fyysisen voimankäytön tunneilla huomasimme, että tarjolla oli kahdet erilaiset käsiraudat, ja työharjoittelun aikana vastaan on tullut yhä useampia erilaisia sidontavälineitä, joihin ei ole koulutusta saanut, tai edes nähnyt taikka kuullut aikaisemmin kyseisistä välineistä. Tutkimuksen tulosten perusteella pystytään kartoittamaan keskeisimmät ongelmat ja haasteet sidontavälineiden käyttöön liittyen ja niihin pystytään puuttumaan. Työ on tärkeä ensisijaisesti poliisin työturvallisuuden kehittämisen kannalta.

Opinnäytetyö on suunnattu kaikille poliiseille, jotka voivat työtehtävissään tarvita kyseisiä välineitä. Opinnäytetyössä on tarkoitus tarkastella erilaisia sidontavälineitä, niiden käytettävyyttä sekä eri sidontavälineiden käyttöön liittyviä käytännön ongelmia poliisin toiminnan kannalta.

Opinnäytetyön alussa on tarkoituksena esitellä erilaiset käytössä olevat sidontavälineet ja tarkoituksena olisi kerätä niiden käyttämisestä käytännön kokemuksia (kuinka usein joutunut käyttämään, mitä välineitä yms.). Lisäksi tarkastellaan, mitä haasteita ja ongelmia eri sidontavälineiden käytössä on ilmennyt poliisin toimintavalmiuden sekä asiakastilanteiden hallinnan kannalta.

Opinnäytetyö tulee olemaan kokonaan julkinen. Opinnäytetyössä tullaan noudattamaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) ohjetta. (Hyvä tieteellinen ja käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen suomessa, 2023 Helsinki)

2 AIHE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tässä kappaleessa kerrotaan tarkemmin opinnäytetyön aiheesta. Lisäksi esitellään aiheen tutkimuskysymykset. Tutkimuskysymyksiin vastaamalla saadaan ratkaisu alkuperäiseen tutkimusongelmaan. Tarkoituksena on antaa lukijalle selkeä käsitys tutkimuksen merkityksestä ja päämääristä. Aihe valikoitua oman kiinnostuksen ja ajankohtaisuuden takia. Tutkimuskysymykset muodostuivat aiheen ympärille ja niillä pyritään löytämään vastaus tutkimusongelmaan. Tutkimuskysymykset toimivat koko tutkimuksen punaisena lankana ja ohjaavat tutkimuksen suuntaa.

2.1 TUTKIMUSAIHE

Opinnäytetyössä tutkitaan poliisin käyttämiin sidontavälineisiin liittyviä käytännön haasteita, erityisesti keskittyen asiakastilanteisiin ja niiden hallintaan, sekä poliisin operatiiviseen toimintaan. Aihe valikoitui oman henkilökohtaisen kiinnostuksen kautta. Kyseisestä aiheesta ei myöskään löydy juurikaan aikaisempaa tutkimustyötä. Fyysisen voimankäytön tunneilla myös huomattiin, että raudoittaminen tuotti huomattavan paljon ongelmia joillekin opiskelijoille. Myöskään työharjoittelun aikana ei kovinkaan useasti välttämättä joutu käyttämään mitään voimankäyttövälineitä, edes käsirautoja.

2.2 TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyön tutkimusongelma on käytännön haasteet ja ongelmat poliisin käyttämien sidontavälineiden käytössä asiakastilanteissa ja poliisin operatiivisessa toiminnassa. Tarkoituksena on kartoittaa sitä, minkälaisia ongelmatilanteita tai haasteita poliisit ovat kohdanneet työelämässä sidontavälineiden käyttöön liittyen, sekä mistä ne mahdollisesti johtuvat. Ovatko välineet tarkoitukseen huonoja vai onko siihen jokin muu syy.

Tutkimusongelmasta johdettiin seuraavat tutkimuskysymykset:

- 1) Kuinka tehokkaita erilaiset poliisin käyttämät sidontavälineet ovat erilaisissa tilanteissa?
- 2) Millaisia haasteita poliisilla on sidontavälineiden asianmukaisessa käytössä operatiivisessa toiminnassa, sekä koulutuksessa?

2.3 HAASTATTELUKYSYMYKSET

Tutkimuskysymysten pohjalta koottiin haastattelukysymykset:

- 1. Monetko käsiraudat sinulla on kannossa päivittäisissä työtehtävissä?**
- 2. Onko sinulla käytössä ketjulliset vai saranalliset käsiraudat?**
- 3. Perustele vastauksesi kysymyksiin 1 ja 2**

- 4. Pidätkö mukana muovisia siteitä, ja jos pidät, niin miksi?**
- 5. Mitä sidontavälineitä olet käyttänyt?**
- 6. Onko jokin sidontaväline ollut käyttötarkoitukseen huono?**
- 7. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, niin kerro mikä sidontaväline on käyttötarkoitukseen huono ja miksi**
- 8. Kuinka helppokäyttöisiä käyttämäsi sidontavälineet ovat asteikolla 1-5?**
- 9. Ovatko käyttämäsi sidontavälineet varmatoimisia?**
- 10. Minkälaisia haasteita sidontavälineiden käytössä on ilmennyt?**
- 11. Onko jokin tietty sidontaväline vaikuttanut poliisin toimintavalmiuteen tai asiakastilanteen hallintaan?**
- 12. Onko ollut tilanteita, kun raudoittaminen ei ole onnistunut?**
- 13. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, niin perustele**

Tutkimusaineisto kerätään sähköpostikyselyllä, joka toimitetaan Kuopion pääpoliisiaseman valvonta- ja hälytystoiminnan henkilöstölle. Kyselyn vastaajien henkilötietoja ei kerätä ja tulokset kootaan yhteen siten, että vastaukset ovat anonyymejä.

3 TIETOPERUSTAN ESITTELY

3.1 LAKIPERUSTA

Poliisin toimenpiteiden tulee aina olla perusteltuja ja perustua lakiin ja poliisin voimankäytön on perustuttava laissa määritellyn virkatehtävän suorittamiseen. Seuraavaksi esitellään tarkemmin eri lakeja sekä lakipykälä, jotka määrittelevät poliisin voimankäyttöä ja sidontavälineiden käyttöä.

3.1.1 POLIISILAKI 872/2011

Poliisilaki (PoL 872/2011) määrittelee poliisin tehtäväksi oikeus- ja yhteiskuntajärjestyksen turvaamisen, kansallisen turvallisuuden suojaamisen, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämisen sekä rikosten ennalta estämisen, selvittämisen ja syyte harkintaan saattamisen. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä. (PoL 1:1). Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen (YJT) on laaja käsite, jota voidaan pitää yhtenä poliisin tehtäväkuvauksen peruskäsitteenä. Myös käsitys siitä mikä vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta on muuttuva käsite, joka vaihtelee ajan ja paikan mukaan. Tästä syystä poliisin on harkittava tapauskohtaisesti, että vaarantaako jokin teko yleistä järjestystä ja turvallisuutta (Rantaeskola 2014, 21–22). Poliisin tehtäväkenttä on laaja, mutta sen laillisen perustan ymmärtäminen on välttämätöntä, kun käsitellään poliisin voimankäyttöä. Voimakeinojen puolustettavuutta arvioitaessa on otettava huomioon tehtävän tärkeys ja kiireellisyys, vastarinnan vaarallisuus, käytettävissä olevat voimavarat sekä muut tilanteen kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat. (PoL 2.17§)

Rantaeskola (2014, 115) kirjoittaa, että myös Käsirautojen käytön voidaan katsoa kuuluvan voimankäyttöön ja tästä syystä tässä opinnäytetyössä on tärkeää myös määritellä poliisin voimankäytön laillinen perusta.

Poliisin voimankäytön on perustuttava laissa määritellyn virkatehtävän suorittamiseen. Poliisin voimankäytöstä säädetään, että poliisimiehellä on virkatehtävää suorittaessaan oikeus vastarinnan murtamiseksi, henkilön paikalta poistamiseksi, kiinniottamisen toimittamiseksi, vapautensa menettäneen pakenemisen estämiseksi esteen poistamiseksi, miehittämättömän ilma-aluksen kulkuun puuttumiseksi taikka välittömästi uhkaavan rikoksen tai vaarallisen teon tai tapahtuman estämiseksi käyttää sellaisia tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina. Voimakeinojen puolustettavuutta arvioitaessa on otettava huomioon tehtävän tärkeys ja kiireellisyys, vastarinnan vaarallisuus, käytettävissä olevat voimavarat sekä muut tilanteen kokonaisarvosteluun vaikuttavat seikat. (PoL 2:17.) Virkatehtävää suorittaessa poliisimiehen on kuitenkin muistettava poliisilain 1:6§,

säännös, joissa määritetään, että poliisimiehen tulee ensisijaisesti neuvoin, käskyin ja kehotuksin ylläpitää järjestystä ja turvallisuutta. Poliisilain 1:11§ määritetään, että poliisilla oikeus antaa jo-kaista velvoittavia käskyjä ja kehotuksia. Poliisimiehen tulisi siis pyrkiä suorittamaan virkatehtävä ilman voimankäyttöä, eikä voimankäyttö ole ensisijainen tapa hoitaa virkatehtävää. Poliisimiehen on voimakeinojen käytössä otettava huomioon suhteellisuus periaate (PolL 1.3§), vähimmän haitan periaate (PolL 1.4§), sekä tarkoitussidonnaisuuden periaate (PolL 1.5§).

3.1.2 RIKOSLAKI 39/1889

Hallituksen esityksessä HE 44/2002 käsitellään voimankäyttö rikoslain 39/1889 kannalta. Jotkut viranomaiset voivat virkatehtävää suorittaessaan joutua käyttämään voimakeinoja tavalla, joka toi- sissa oloissa täyttäisi rikoksen tunnusmerkistön. Tällaisiin tilanteisiin voivat joutua ennen kaikkea poliisimiehet (HE 44/2002). Poliisin toimivaltasäännökset tulevat pääsääntöisesti poliisilaista. Tästä syystä rikoslaissa säädetään pääosin siitä, miten menetellään, kun kyseiset valtuudet on ylitetty (HE 44/2002).

Rikoslain 4:6§ säädetään oikeudesta käyttää voimakeinoja virkatehtävän hoitamiseksi tai muun sii- hen rinnastettavan syyn vuoksi sekä oikeudesta avustaa järjestystä ylläpitämään asetettuja henki- löitä säädetään erikseen lailla. Voimakeinoja käytettäessä saa turvautua vain sellaisiin tehtävän suorittamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin, joita on pidettävä kokonaisuutena arvioiden puolustetta- vina, kun otetaan huomioon tehtävän tärkeys ja kiireellisyys, vastarinnan vaarallisuus sekä tilanne muutenkin. Jos voimakeinojen käytössä on ylitetty 2 momentissa säädetyt rajat, tekijä on kuitenkin rangaistusvastuusta vapaa, jos on erittäin painavia perusteita katsoa, ettei tekijältä kohtuudella olisi voinut vaatia muunlaista suhtautumista, kun otetaan huomioon hänen asemansa ja koulutuksensa sekä tehtävän tärkeys ja tilanteen yllätyksellisyys. (RL 4:6.)

3.1.3 PAKKOKEINOLAKI 806/2011

Voimakeinojen käytöstä yleiseen kiinniotto-oikeuteen liittyen säädetään pakkokeinolaissa 806/2011 2.3§. Pykälässä kerrotaan, että jos kiinniotettava yleisen kiinniotto-oikeuden käyttämisen yhtey- dessä tekee vastarintaa tai pakenee, kiinniottaja saa käyttää sellaisia kiinniottamisen toimitta- miseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää kokonaisuutena arvostellen puolustetta- vina, kun otetaan huomioon rikoksen laatu, kiinniotettavan käyttäytyminen ja tilanne muutenkin. Voimakeinojen käytössä on myös otettava huomioon suhteellisuusperiaate, vähimmän haitan peri- aate, sekä hienotunteisuusperiaate. Näistä kerrotaan pakkokeinolain 1. luvun pykälissä 2, 3 ja 4.

3.1.4 POLIISILAIN (PoL 872/2011) MUKAINEN SITOMINEN

Virkatehtävän kohteena olevan henkilön liikkuma- tai toimintavapautta saadaan rajoittaa käsiraudat laittamalla, muovista sidettä käyttämällä tai muulla vastaavalla tavalla, jos rajoittaminen on välttämätöntä virkatehtävän suorittamisen yhteydessä henkilön karkaamisen estämiseksi, väkivaltaisen käyttäytymisen hillitsemiseksi tai uhkaavan väkivallan torjumiseksi. (PoL 2:20.)

Liikkuma- tai toimintavapauden rajoittamista ei saa jatkaa pitempään kuin on välttämätöntä. Rajoittamien ei saa aiheuttaa kohteena olevalle henkilölle vaaraa tai tarpeetonta kipua. (PoL 2:20.)

PoL 2:20§ mainittu muu vastaava tapaa viittaa esimerkiksi sylkemistä estävän siteen käyttämiseen, jos kohdehenkilö sylkee poliisimiehiä tai sivullisia kohti (HE 224/2010). Poliisilaissa mainitut edellytykset sitomiseen eivät kuitenkaan täyty esimerkiksi pelkästään tutkinnan turvaamiseksi tapauksessa, jossa pelätään henkilön hävittävän mahdollisesti hallussaan olevia huumausaineita. (Rantaeskola 2014, 115).

3.1.5 LAKI POLIISIN SÄILYTTÄMIEN HENKILÖIDEN KOHTELUSTA 2006/841 MUKAINEN SITOMINEN

Laissa poliisin säilyttämien henkilöiden kohtelusta (2006/841) eli niin sanotussa "putkalaissa" olevia säännöksiä sovelletaan poliisin lain nojalla säilyttämien tutkintavankien, pidätettyjen ja kiinniotettujen kohteluun.

Laissa määritellään, että vapautensa menettäneen välitöntä toimintavapautta saadaan rajoittaa käsiraudat laittamalla, muovista sidettä käyttämällä tai muulla tavalla, jos se on välttämätöntä: Karkaamisen estämiseksi kuljetuksen aikana; sellaisen väkivaltaisen käyttäytymisen hillitsemiseksi, jota ei saada estetyksi muilla tavoin ja josta saattaa aiheutua vaaraa vapautensa menettäneen tai muun henkilön turvallisuudelle taikka huomattavaa vahinkoa omaisuudelle; tai uhkaavan väkivallan torjumiseksi (Putkalaki 11:2).

Sitomista ei saa jatkaa pitempään kuin on välttämätöntä. Jos vapautensa menettänyt sidotaan 1 momentin 2 kohdan nojalla, on mahdollisuuksien mukaan kuultava lääkäriä. Kun vapautensa menettänyt on kuultavana tuomioistuimessa, sitominen on lopetettava, jollei oikeuden puheenjohtaja

erityisestä syystä toisin päätä. Sitominen on lopetettava myös, jos se on välttämätöntä lääketieteellisen toimenpiteen suorittamiseksi (Putkalaki 11:2)

Myöskään putkalaissa mainitun sitomisen ei tulisi olla ensisijainen keino vapautensa menettäneen rauhoittamiseksi taikka rikoksen tai vaaraa aiheuttavan tapahtuman estämiseksi (Putkalaki 11:1). Päätöksen sitomisesta tekee säilytystilan esimies tai, jos asia ei siedä viivytystä niin poliisimies tai vartija (Putkalaki 11:6).

3.1.6 Tutkintavankeuslain 2005/768 mukainen sitominen

Tutkintavankeuslain (TvL 2005/768) 2:1§ mainitaan, että tutkintavanki voidaan sijoittaa poliisiin ylläpitämään tutkintavankien säilytystilaan, jos se on välttämätöntä tutkintavangin erillään pitämiseksi, turvallisuussyistä tai rikoksen selvittämiseksi.

Tutkintavangin välitöntä toimintavapautta saadaan rajoittaa käsiraudat laittamalla, muovista sidettä käyttämällä, sylkemisen estävää suojaa käyttämällä tai muulla vastaavalla tavalla, jos se on välttämätöntä: Karkaamisen estämiseksi kuljetuksen aikana; sellaisen väkivaltaisen käyttäytymisen hillitsemiseksi, jota ei saada estetyksi muilla tavoin ja josta saattaa aiheuta vaaraa vangin tai muun henkilön turvallisuudelle taikka huomattavaa vaaraa omaisuudelle; uhkaavan väkivallan torjumiseksi; tai henkilönkatsastuksen turvaamiseksi (TvL 13:2)

Laissa mainittu "muulla vastaavalla tavalla" kattaa esimerkiksi Bodycuff-käsirautavyön käytön (Kosonen & Leinonen 2021, 18). Myöskään tutkintavankeuslain mukaan sitomista ei saa jatkaa pitempään kuin on välttämätöntä (TvL 13:2).

3.2 VOIMANKÄYTÖNOPETUS

Poliisiammattikorkeakoulussa yksi keskeinen osa-alue on voimankäytön opetus. Voimankäytön opetus jakautuu neljälle (4) osajaksolle. Opetus menee porrastetusti eteenpäin, eli viimeisellä osajaksolla tulee haastavampia harjoitteita. (Polamk, opetussuunnitelma.)

3.2.1 OSAJAKSO 1

Voimankäyttö 1 kurssilla lähiopetusta on 59 tuntia ja 6 tuntia on varattu itsenäistä harjoittelua varten. Fyysisen voimankäytön opetuksen osuus tuosta on 53 tuntia. Tällä kurssilla suoritetaan fyysisen voimankäytön näyttökoe 1. (Polamk, opetussuunnitelma.)

3.2.2 OSAJAKSO 2

Voimankäyttö 2 kurssilla lähiopetusta on 58 tuntia ja 6 tuntia on varattu itsenäiseen opiskeluun. Fyysisen voimankäytön opetusta on 10 tuntia. Tällä kurssilla suoritetaan virka-aseen näyttökoe 1, sekä voimankäytön leiri 1. (Polamk, opetussuunnitelma.)

3.2.3 OSAJAKSO 3

Voimankäyttö 3 kurssilla lähiopetusta on 42 tuntia ja 6 tuntia on varattu itsenäiseen opiskeluun. Fyysisen voimankäytön opetusta on 10 tuntia. Tälle kurssille sisältyy voimankäytön leiri 2, jonka aikana suoritetaan myös virka-aseen näyttö 2. (Polamk, opetussuunnitelma.)

3.2.4 OSAJAKSO 4

Voimankäyttö 4 kurssilla lähiopetusta on 41 tuntia ja 6 tuntia on varattu itsenäiseen opiskeluun. Fyysisen voimankäytön opetusta on 5 tuntia. Tälle kurssille sisältyy voimankäytön leiri 3, jonka aikana suoritetaan myös fyysisen voimankäytön näyttö 2. Tämän kurssin aikana saadaan myös käyttäjäkoulutukset teleskooppipatukkaan, etälamauttimeen, sekä OC-kaasuun. (Polamk, opetussuunnitelma.)

3.2.5 KOKONAISUUS

Yhteensä Poliisiammattikorkeakoululla on voimankäytön ohjattua opetusta ennen työharjoittelua 200 tuntia. Itsenäistä opiskelua on vähintään 24 tuntia. Fyysisen voimankäytön osuus tästä opetuksesta on 78 tuntia. (Polamk, opetussuunnitelma.)

Käsirautojen käytön harjoittelu painottuu voimankäytön osajaksolle 1 ja 2. Yksi opiskelijan osaamistavoite osajaksolla 1 on, että opiskelija osaa harjoitella käsirautojen käyttöä turvallisesti. Osajaksolla 2 opiskelijan osaamistavoitteisiin kuuluu se, että opiskelija osaa soveltaa fyysisen voimankäytön tekniikoita erilaisissa työelämää mukailevissa ympäristöissä ja osaa hyödyntää käytössään olevia lievempiä voimankäyttövälineitä. (Jokinen, 2023, 8.)

Työelämässä poliisilaitoksien voimankäytön kouluttajat pitävät henkilöstölle säännöllisesti voimankäytön koulutuksia, sekä taktiikan koulutuksia. Koulutukset tapahtuvat erilaisissa ja vaihtuvissa ympäristöissä, mutta yleensä realistisissa olosuhteissa, kuten esimerkiksi maastossa tai kerrostalo-asunnoissa tai rapuissa.

3.3 TUTKIMUKSET JA TILASTOT

Simo Peltola tutki opinnäytetyössään "Poliisin voimankäyttötilanteet 2020-luvulla" poliisin kaikkia voimankäyttötilanteita 2020-2022 välillä. Tulokset ja lukemat, joita opinnäytetyössä käy ilmi, pohjautui PolStat-järjestelmästä saatuihin tuloksiin. PolStat-järjestelmä on poliisihallituksen ylläpitämä poliisin valtakunnallinen tulostietojärjestelmä. Järjestelmän avulla tuotetaan tilastoja ja raportteja poliisin toiminnasta ja se sisältää tietoa monista eri tietojärjestelmistä. (Peltola, 2023, 12.)

Peltolan opinnäytetyössä saatujen tulosten perusteella kävi ilmi, että poliisi on käyttänyt sidontavälineitä koko Suomessa 2020-2022 välillä 18 459 kertaa. Vuositasolla se on noin 6 150 kertaa. (Peltola, 2023, 16.)

Käsiraudat ovat tavallinen ja vaaraton voimankäyttöväline. Sitomisvälineenä voidaan tavallisten käsirautojen ja muovisen siteen lisäksi käyttää myös teippisiteitä. Kyseiset välineet ovat tehokkaita, kun esimerkiksi pakotetaan väkivaltaista mellakkaa tai estetään kohdehenkilön karkaaminen. (Boucht, 2020, 37.)

Käsirautojen käytöstä säädetään laissa. Peruste sille, että käsirautojen käyttö vaatii lain säätelyä, perustuu siihen, että ne rajoittavat huomattavasti kohdehenkilön perusoikeuksia ja vapauksia. Sitomista saadaan käyttää kolmessa eri tilanteessa, jotka ovat karkaamisen estäminen, väkivaltaisen käyttäytymisen estäminen ja uhkaavan väkivallan torjuminen. Väkivaltaisen käyttäytymisen estämiseen liittyy aktiivinen vastarinta. Käsirautojen käytön edellytysten arvioinnin tulee olla konkreettista ja jatkuvaa. Esimerkiksi, jos järjestyksenvalvoja on raudoittanut henkilön ja poliisin saapuessa paikalle hän on rauhallinen, ei ole käsirautojen käyttö enää välttämättä tarpeellista. (Boucht, 2020, 51.)

4 SIDONTAVÄLINEET

Seuraavassa kappaleessa käsittelemme poliisin käyttämiä erilaisia sidontavälineitä. Poliisilla on oikeus rajoittaa virkatehtävän kohteena olevan henkilön liikkuma- ja toimintavapautta käyttämällä käsirautoja, muovista sidettä tai muulla vastaavalla tavalla, jos kohdehenkilön sitominen on välttämätöntä virkatehtävän suorittamisen yhteydessä henkilön karkaamisen estämiseksi, väkivaltaisen käyttäytymisen hillitsemiseksi tai uhkaavan väkivallan torjumiseksi. Tiivistettynä, poliisilla on oikeus rajoittaa kohdehenkilön liikkumista, jos tämä aikoo karata, sekä poliisin työturvallisuuden takaamiseksi.

Suomessa poliisilla on käytössään useampia sidontavälineitä. Niihin lukeutuvat esimerkiksi kahdet erityyppiset käsiraudat, jalkaraudat, muovinen side, sekä bodycuff-vyö. Tarvittaessa voidaan käyttää myös eri välineiden yhdistelmiä. Poliiseilla on myös useasti useammat käsiraudat, sekä muovisia siteitä käytössään päivittäisissä työtehtävissä. Myös useista partioautoista löytyy käsiraudat, sekä jalkaraudat. Kaikkiin poliisin käsirautoihin käy samanlainen avain. Jalkarautoihin käy hieman erilainen avain.

Näiden edellä mainittujen välineiden käyttöön liittyy omia haasteitaan ja kaikki välineet eivät sovellu joka tilanteeseen. Kaikille näille välineille on omat käyttötarkoituksensa ja tilanteensa. Poliisi voi käyttää omaa harkintaa näiden välineiden käytössä, sekä soveltaa niiden käyttöä tilanteesta riippuen, esimerkiksi yhdistämällä eri välineitä tarpeen mukaan

4.1 KÄSIRAUDAT

Suomessa poliisilla on käytössä kahdet erilaiset käsiraudat. Käsiraudat voivat olla ketjulliset (kuva 1) tai saranalliset (kuva 2). Myös käsirautojen säilyttämisessä/kantamisessa on eri vaihtoehtoja. Poliisiammattikorkeakoulussa opiskelijoiden käyttöön annetaan käsiraudakotelo, jossa voi kantaa yksiä käsirautoja. Kenttäpoliiseilla näkee paljon käsiraudakoteloita, jotka ovat isompia. Tällaisiin koteloihin mahtuu kahdet käsiraudat. Pääsääntöisesti yhdet käsiraudat ovat riittävät, koska partiossa on lähes aina kaksi poliisia, jolloin joka tapauksessa käytettävissä on kahdet käsiraudat. Vastaan voi tulla kuitenkin tilanteita, joissa useampi henkilö täytyy raudoittaa ja silloin useammat käsiraudat ovat tarpeelliset.

Kuva 1: Ketjulliset käsiraudat (Google)

Kuvassa näkyvät ketjulliset käsiraudat. Poliisiammattikorkeakoulussa käytetään ketjullisia käsirautoja voimankäytön opetuksessa. Suurimman osan ketjullisista käsiraudoista pystyy avaamaan molemmilta puolilta käsirautaa, eli lukkopesä löytyy molemmilta puolilta. Näitä käsirautoja on hieman hankalampi hallita yhdellä kädellä, varsinkin, jos käyttäjällä on pienempi käsi. Ketjun ansiosta molemmat käden paikat liikkuvat ja pyörivät vapaasti.

Kuva 2: Saranalliset käsiraudat (Google)

Tässä kuvassa näkyy saranalliset käsiraudat. Poliisiammattikorkeakoulussa ei käytetä saranallisia käsirautoja voimankäytön opetuksessa. Näitä käsirautoja on helpompi hallita yhdellä kädellä, erityisesti jos käyttäjällä on pienempi käsi. Myös kohdehenkilön hallitseminen näillä käsiraudoilla on helpompaa, koska käden paikat liikkuvat yhtenäisesti.

Molemmat edellä mainitut käsiraudat toimivat samalla periaatteella ja ovat varmatoimisia. Toisen tyyppinen käsirautamalli soveltuu eri käyttäjien ominaisuuksiin paremmin kuin toinen. Työelämässä poliisilaitokset tarjoavat molempia malleja poliisien käyttöön.

Saranalliset käsiraudat sopivat paremmin käyttäjälle, jolla on todella pieni käsi. Jos on todella pieni käsi, niin ketjullisissa käsiraudoissa käden mitta saattaa riittää ainoastaan ketjuosalle, jolloin käsiraudan hallitseminen on hankalampaa. On kuitenkin parasta käyttää sellaisia käsirautoja, joita on käyttänyt ja hallitsee niiden käytön.

Ongelmia, joita voi tulla vastaan käsirautojen käytössä ja täytyy turvautua johonkin muuhun väliineseen tai yhdistää välineitä, voi olla esimerkiksi jos kohdehenkilön ranteet ovat todella ohuet, tai kohdehenkilön liikkuvuus on niin huono, että hän ei saa käsiä selän taakse riittävästi. Jos kohdehenkilön ranteet ovat todella ohuet ja käsiraudat eivät kestä hänen kädessään, voidaan käyttää muovisia siteitä. Jos taas kohdehenkilön liikkuvuus on niin huono, että hän ei saa käsiä selkensä taakse riittävästi, niin voidaan kahdet käsiraudat yhdistää, tai tilanteen luonteesta riippuen voidaan raudoittaa eteen. Tässä oli vain joitain esimerkkejä käsirautojen käyttöön liittyvistä haasteista.

4.2 MUOVISET SITEET

Useat poliisit kantavat varustevyöllään muovisia siteitä (kuva 3). Muovisia siteitä voidaan käyttää kohdehenkilön sitomiseen, jos käsirautoja ei ole jostakin syystä mahdollista käyttää tai ne eivät sovellu siihen tilanteeseen. Poliisin käyttämät muoviset siteet ovat toimintatavaltaan samalaiset, kuin aivan normaalit muoviset siteet, mutta ne ovat ”järeämmät”, eli paksummat. Muovisia siteitä on hyvä käyttää esimerkiksi silloin, jos kohdehenkilön kädet ovat niin pienet, että normaalit käsiraudat eivät pysy niissä. Muovisia siteitä on hyvä pitää työtehtävissä mukana myös siksi, että ne ovat todella monikäyttöiset ja tilanteita, joissa niistä olisi hyötyä voi olla todella paljon.

Kuva 3: Muoviset siteet (Google)

4.3 JALKARAUDAT

Yksittäisellä poliisilla harvemmin on kannossa jalkarautoja (kuva 4), koska ne ovat niin isot, että niitä ei järkevästi saa vyölle. Niille on myös käyttöä huomattavasti harvemmin, kuin käsiraudoille. Jalkarautoja tarvitaan ja käytetään silloin, jos kohdehenkilö jaloillaan potkii ja siten aiheuttaa vaaraa tai tuhoa. Käytännössä jalkarautoja on mahdollista käyttää myös silloin, jos kohdehenkilön ranteet ovat niin paksut, että käsiraudat eivät mahdu, mutta sellaista tilannetta ei ole tullut vielä vastaan. Jalkaraudat löytyvät pääsääntöisesti jokaisesta partioautosta, mutta se on hyvä aina tarkistaa. Jalkaraudat ovat toimintatavaltaan ja ulkonäöltään vastaavat, kuin ketjulliset käsiraudat. Ne ovat vain kookkaammat, sekä ketjuosa niissä on pidempi, kuin käsiraudoissa.

Kuva 4: Jalkaraudat (Google)

4.4 BODYCUFF-VYÖ

Tarvittaessa voidaan käyttää myös bodycuff-vyötä (kuva 5). Sen avulla voidaan kohdehenkilön kädet, sekä jalat sitoa hänen selkensä taakse. Tällaista tyyliä voidaan käyttää, jos kohdehenkilö on erityisen aggressiivinen ja pelkkä käsien raudoittaminen ei toimi. Samalla tavalla kädet ja jalat voidaan myös sitoa yhteen käyttämällä käsirautoja ja jalkarautoja ja muovisilla siteillä tai yksillä käsiraudoilla kiinnittämällä ne yhteen, jolloin kohdehenkilö on tiiviissä ”paketissa”.

BodyCuff-vyötä voidaan verrata sairaaloissa käytettäviin lepositeisiin. Sen tarkoituksena on estää kohdehenkilöä satuttamasta itseään tai muita. Poliisin työssä kohtaa jatkuvasti enemmän mielen-terveyspotilaita ja itsetuhoisesti käyttäytyviä henkilöitä. Tästä johtuen on todennäköistä, että BodyCuff-vyön käyttö tulee lisääntymään ajan mittaa. (Kosonen ja Leinonen, 2021, 16.)

Kuva 5: BodyCuff-vyö (Google)

5 AINEISTONKERUUMENETELMÄ JA TOTEUTTAMINEN

5.1 Toteutus

Opinnäytteen tavoitteena on, että lukijalle tulee selväksi erilaiset sidontavälineet ja niiden käyttäminen käytännössä, sekä välineiden käytännön haasteet poliisin toimintavalmiuden ja asiakastilanteiden hallinnan kannalta. Työhön olisi myös tarkoitus saada käytännön kokemuksia välineiden käytöstä sekä käytettävyydestä.

Työ on tarkoitus suorittaa tekemällä kvantitatiivinen kyselytutkimus. Tutkimuskysymykset lähetetään Kuopion pääpoliisiaseman valvonta- ja hälytystoiminnan henkilöstölle. Kysely on tarkoitus suorittaa anonyymisti. Haasteeksi saattaa muodostua, mikäli kyselyn vastausprosentti on pieni tai vastaukset ovat yksipuoleisia esim. kaikki ovat käyttäneet vain yhdenlaisia käsirautoja. Kyselyssä tullaan käyttämään myös avoimia kysymyksiä, jotta vastaajat pystyvät kertomaan omia käytännön kokemuksia ja havaintoja. Vastausaikaa pyritään antamaan riittävästi, jotta vastauksia saadaan kerättyä mahdollisimman paljon ja laajasti

Vastaukset koostetaan prosenttitaulukoksi ja perusteluiksi kirjoitettuja avoimia vastauksia analysoidaan ja verrataan keskenään. Vaikka aineistonkeruumenetelmä onkin kvantitatiivinen, niin tullaan sen analysoinnissa hyödyntämään myös teemoittelua, jotta vastauksista voidaan havaita toistuvia aiheita tai ilmiöitä. Kyselyyn saadut vastaukset hävitetään, kun opinnäytetyö on valmistunut.

5.2 Kvantitatiivinen tutkimus

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus, josta voidaan käyttää myös nimitystä tilastollinen tutkimus. Kvantitatiivisen tutkimuksen tarkoituksena on selvittää lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä (Heikkilä 2014, 15). Tilastollisen tutkimuksen aineisto kerätään usein kyselylomakkeella, myös me päädyimme käyttämään tätä menetelmää. Kyselylomaketutkimuksella on mahdollista saada vastauksia laajalta joukolta, meidän opinnäytetyömme tapauksessa kyselylomake on tarkoituksenaan lähettää Kuopion pääpoliisiaseman valvonta- ja hälytystoiminnan henkilöstölle.

Kyselylomaketta tehtäessä on oltava huolellinen kysymysten muotoilussa. Kyselylomaketutkimuksessa vastaajalla ei ole mahdollisuutta tarkentaa kysymysten merkitystä, joten kysymyksistä on

tehtävä yksiselitteisiä (Valli 2015, 26). Kyselylomakkeen ei myöskään tulisi olla liian pitkä, sillä se voi itsessään vähentää saatujen vastausten määrää (Valli 2015, 27).

Kyselylomakkeessa hyödynnetään sekä valmiita vastausvaihtoehtoja, että avoimia kysymyksiä. Avointen kysymysten hyvänä puolena voidaan pitää sitä, että vastaaja saa perustella vapaamuotoisesti omat mielipiteensä. Toisaalta avoimet kysymykset voivat tuntua vastaajista liian työläiltä, jolloin niihin jätetään vastaamatta tai vastataan epätarkasti. (Valli 2015, 45.)

5.3 Kvalitatiivinen tutkimus

Kvantitatiivisen tutkimuksen parina pidetään usein kvalitatiivista- eli laadullista tutkimusta. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti (Jyväskylän yliopisto, 2021).

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineisto on pelkistetyimmillään erilaisia tekstejä, kuten haastatteluja tai muuta tarkoitusta varten tuotettu kirjallinen aineisto (Eskola ja Suoranta 1998, 12). Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään usein varsin pieneen aineistoon ja pyrkimyksenä on analysoida ne mahdollisimman tarkasti, eli aineiston tieteellisyyden kriteeri on sen laatu määrän sijasta aineisto (Eskola ja Suoranta 1998, 14).

5.4 Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen yhdistäminen

Kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen eroista huolimatta niitä voidaan hyödyntää samassa tutkimuksessa ja saman tutkimusaineiston analysoinnissa (Alasuutari 2011, 26). Eskola & Suoranta (1998, 11) kirjoittavat, että esimerkiksi haastattelua voi käyttää sekä laadullisesti, että määrällisesti ja sillä kerättyä aineistoa voidaan analysoida sekä kvalitatiivisesti, että kvantitatiivisesti.

Tässä opinnäyteyössä hyödynnetään sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä, jotta saadaan mahdollisimman tarkka ymmärrys poliisin käyttämien sidontavälineiden käytettävyydestä. Kyselylomakkeella kerätään numeerista dataa, jota analysoidaan käyttäen tilastollisia menetelmiä.

Kyselytutkimuslomakkeen avoimia kysymyksiä tullaan analysoimaan teemoittelun avulla. Teemoittelussa pyritään hahmottamaan toistuvia teemoja, jotka nousevat esiin vastauksista. Tämä menetelmä mahdollistaa sen, että voimme tunnistaa ja jäsentää keskeisiä aiheita ja merkityksiä, joita vastaajat tuovat esille. Jyväskylän yliopiston (2010) mukaan teemoittelussa keskitytään toistuvien teemojen löytämiseen ja analysointiin. Lisäksi teemoiksi voidaan hahmottaa sellaisia aiheita, jotka

toistuvat aineistossa muodossa tai toisessa (Jyväskylän yliopisto, 2016). Teemoittelun avulla pystymme siis järjestelmällisesti tarkastelemaan vastausten sisältöä ja saamaan syvällistä ymmärrystä kyselytutkimuksessa esiin nousevista ilmiöistä.

6 OPINNÄYTETYÖN VAIHEET

6.1 Aiheen valinta ja suunnittelu

Ajatus yhdessä tehtävästä opinnäytetyöstä syntyi jo opiskelujen aikana ennen kuin tarkka aihe oli edes päätetty. Opiskelimme samalla luokalla ja olimme tehneet jo aikaisemminkin yhteistyötä erilaisten ryhmätöiden parissa, joten toistemme työskentelytavat olivat jo tulleet tutuksi. Ennen opinnäytetyön tekemisen varsinaista aloittamista keskustelimme yhdessä opinnäytetyön tavoitteisiin ja aikataulukseen liittyvistä asioista. Molempien tavoitteena oli saada opinnäytetyö tehdyksi niin, että valmistuminen onnistuisi kesällä 2024. Tavoitteiden ja aikataulun ollessa sovittuna oli aika ryhtyä itse opinnäytetyön tekemiseen.

Opinnäytetyön ensimmäinen vaihe oli suunnitelman tekeminen, opinnäytesuunnitelman tekeminen alkoi työharjoittelun aikana ja sen tuli olla valmis ensimmäiseen seminaariin mennessä. Ensimmäisen seminaarin palautteen perusteella oli huomattavissa, että palauttamamme suunnitelma oli liian vajaa. Vaikka molemmat tiesimme, että opinnäytetyön tekeminen tulee olemaan työläs ja aikaa vaativa prosessi, niin se konkretisoitui ensimmäisen seminaarin palautteen jälkeen. Seminaarin jälkeen meidän täytyi laajentaa valitsemaamme aihetta, jotta siitä saisi riittävän kattavan opinnäytetyön. Loppujen lopuksi parin välipalautuksen kautta saimme sellaisen aiheen ja suunnitelman, jonka pohjalta pystyi aloittamaan opinnäytetyön työstämisen. Kattavan suunnitelman tekeminen oli myös välttämätöntä tutkimusluvan hakemista varten, jota tarvitsimme lomakekyselyn tekemistä varten.

6.2 Opinnäytetyön tekovaihe

Opinnäytetyön tietopohjan rakentaminen alkoi jo suunnitteluvaiheessa, ja kun varsinainen opinnäytetyön tekeminen alkoi, valmista tietopohjaa pystyi hyödyntämään ja jalostamaan edelleen. Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä kahden henkilön kesken, mikä mahdollisti työtaakan jakamisen ja tehokkaamman työskentelyn.

Työskentelyvaiheessa kirjoitustehtävät jaettiin molempien vahvuuksien ja kiinnostuksen kohteiden mukaan. Esimerkiksi toinen kirjoittajista keskittyi enemmän tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen ja lakiperustan kirjoittamiseen, kun taas toinen kirjoittaja vastasi enemmän käytännön osioiden, kuten aineistonkeruumenetelmien ja analyysin kirjoittamisesta.

Molemmat kirjoittajat osallistuivat teoreettisen viitekehyksen ja lakiperustan kirjoittamiseen. Tämä sisälsi laajojen lähdeaineistojen lukemista, keskeisten käsitteiden määrittelyä ja lakien tulkitsemista. Käytännön osioiden, kuten sidontavälineiden käytön kuvauksen ja aineistonkeruumenetelmien kirjoittaminen jaettiin molempien kesken. Tämä varmisti, että molemmat olivat perehtyneet

koko työn sisältöön. Molemmat osallistuivat myös kyselyn suunnitteluun ja laatimiseen varmistaakseen, että kysymykset vastaavat tutkimuskysymyksiin mahdollisimman hyvin. Kyselylomakkeelle ei suoritettu varsinaista pilotti testausta, mutta vastasimme itse kyselyyn sen toimimisen varmistamiseksi.

Yhteistyö perustui säännöllisiin tapaamisiin ja jatkuvaan kommunikaatioon. Työskentelyprojektissa hyödynnettiin Office365-palveluita, sekä Teams-palvelua, mikä mahdollisti reaaliaikaisen työskentelyn ja tiedostojen jakamisen. Lisäksi järjestimme viikoittaisia tapaamisia, joissa kävimme läpi edistymistä, jaoimme tehtäviä uudelleen tarpeen mukaan ja ratkoimme mahdollisia ongelmia.

Kirjoittaminen eteni vaiheittain, ja kummankin panos oli merkittävä työn kokonaisuuden kannalta. Yhteistyö mahdollisti myös toisiltamme oppimisen ja palautteen antamisen, mikä paransi työn laatua. Molemmat kirjoittajat varmistivat, että työ oli johdonmukainen ja että kaikki osat yhdistyivät saumattomasti.

7 TUTKIMUSTULOKSET JA ANALYSOINTI

7.1 VAIHEET

Kun tutkimusongelma ja aihe saatiin rajattua oikeanlaiseksi, niin tutkimuskysymysten pohjalta rakennettiin haastattelukysymysrunko. Tutkimusluvan haasteiden vuoksi kyselyn kohderyhmää jouduttiin rajaamaan ainoastaan yhteen poliisiasemaan. Kun hyväksytty tutkimuslupa saatiin, niin kyselylomake lähetettiin heti sitä seuraavana päivänä. Vastausaikaa kyselyyn jäi suunnitellun kahden viikon sijaan tiukan aikataulun vuoksi vain 6 päivää.

7.2 KYSYMYS 1

Kysymyksessä 1 kysyttiin, että monetko käsiraudat vastaajilla on mukanaan päivittäisissä työtehtävissä. Vastaaja 3 pitää työtehtävissä mukanaan kaksia käsirautoja. Vastaajat 1 ja 2 taas pitävät mukanaan ainoastaan yksiä käsirautoja.

7.3 KYSYMYS 2

Kysymyksessä 2 kysyttiin, että käyttävätkö vastaajat ketjullisia vai saranallisia käsirautoja. Vastaaja 3, joka piti mukanaan kaksia käsirautoja, on käytössään sekä ketjulliset, että saranalliset käsiraudat. Vastaajilla 1 ja 2 on käytössään ketjulliset käsiraudat.

7.4 KYSYMYS 3

Kysymyksessä 3 vastaajia pyydettiin perustelemaan vastauksensa kysymyksiin 1 ja 2. Vastaaja 3, jolla on käytössään sekä ketjulliset, että saranalliset käsiraudat, kertoi kaksien käsirautojen kantamisen syyksi sen, että eri käsiraudat ovat käytettävyydeltään hieman eri tilanteisiin sopivat, sekä joskus tulee tilanteita, jolloin täytyy raudoittaa useampi henkilö. Käytettävyydestä vastaaja 3 perusteli, että ketjulliset käsiraudat sopivat paremmin isompi kokoisten henkilöiden raudoittamiseen ja ovat muutenkin useampaan tilanteeseen sopivat. Saranalliset käsiraudat, joita vastaaja 3 käyttää, ovat sisämitaltaan pienemmät ja näin ollen sopivat paremmin pienikokoisten henkilöiden raudoittamiseen.

Vastaaja 1 perusteli vastauksensa sillä, että hänellä on käytössään ne käsiraudat, jotka on saanut käyttöönsä Poliisiammattikorkeakoululta, eikä silloin ollut valinnanvaraa määrässä tai käsirautojen tyypissä.

Vastaajalla 2 on aikaisemmin ollut käytössä kahdet käsiraudat, mutta ei kokenut toisia käsirautoja tarpeellisiksi, niiden vähäisen käytön vuoksi.

7.5 KYSYMYKSIÄ 4

Kysymyksessä 4 vastaajilta kysyttiin, pitävätkö he mukanaan muovisia siteitä. Vastaajat 1 ja 3 pitävät muovisia siteitä mukanaan, vastaaja 2 ei pidä. Vastaajalla 2 ei ollut perusteluita sille, että hän ei pidä muovisia siteitä mukanaan.

Vastaaja 1 perusteli muovisten siteiden mukana pitämisen sillä, että voi tulla tilanteita, jolloin yhden käsiraudat eivät riitä, tai jos raudoitettulla henkilöllä on niin ohuet ranteet, että käsiraudat eivät pysy niissä, niin silloin on hyvä käyttää muovisia siteitä.

Vastaajan 3 mukaan muovisilla siteillä on hyvä sitoa asiakkaan jalat nopeasti, sekä niillä on hyvä sitoa asiakas johonkin kiinteään kohtaan, jos tilanne sellaista vaatii.

7.6 KYSYMYKSIÄ 5

Kysymyksessä 5 kysyttiin, mitä kaikkia sidontavälineitä vastaajat ovat käyttäneet.

Vastauksista kävi ilmi se, että käsirautojen lisäksi vastaajat ovat käyttäneet muovisia siteitä, jalkahihnoja tai samaan käyttötarkoitukseen koiran talutushihnaa, tai muita vastaavia hihnoja tai liinoja, sekä jalkarautoja.

7.7 KYSYMYKSIÄ 6

Kysymyksessä 6 kysyttiin, ovatko vastaajat kokeneet jokin käyttämänsä sidontavälineen huonoksi. Vastaajat 1 ja 3 olivat kokeneet jonkin välineen huonoksi tai välineiden säilyttämisessä haasteita. Vastaaja 2 ei kokenut mitään käyttämäänsä välinettä huonoksi.

Vastauksista kävi ilmi, että huonoksi välineeksi tietyissä tilanteissa on koettu ainoastaan muoviset siteet. Tämä on perusteltu sillä, että esimerkiksi kovemmillä pakkasilla muoviset siteet ovat herkkiä katkeamaan, jolloin paremmin toimii esimerkiksi jonkinlainen hihna.

Vastauksista kävi myös ilmi, että sidontavälineitä on hankala saada mahtumaan varustevyölle tai haalariin. Eli itse sidontavälineet ovat lähtökohtaisesti toimivia, mutta niiden kantamiseen liittyy tiettyjä haasteita.

7.8 KYSYMYKSIÄ 7

Kysymyksessä 7 vastaajia pyydettiin perustelemaan vastauksensa edelliseen kysymykseen. Kaikki vastaajat antoivat perustelunsa jo edellisen kysymyksen vastauksessaan.

7.9 KYSYMYS 8

Kysymyksessä 8 vastaajia pyydettiin arvioimaan sidontavälineiden helppokäyttöisyyttä asteikolla 1-5. Asteikolla 1 tarkoitti vaikeinta ja 5 helpointa. Vastaajat 1 ja 2 arvioivat yleisesti sidontavälineiden helppokäyttöisyyden olevan 4. Vastaaja 3 arvioi sidontavälineitä erikseen asteikolla, jossa 1 tarkoitti helppokäyttöisintä ja 5 vaikeakäyttöisintä. Hän arvioi käsiraudat arvosanalla 1 (helppokäyttöisin), nippusiteet saivat arvosanan 2 ja hihna taas arvosanan 3 (melko helppokäyttöinen). Näin ollen vastaajien 1 ja 2 arviot helppokäyttöisyydestä yleisesti olivat positiivisia, kun taas vastaaja 3 koki eroja sidontavälineiden helppokäyttöisyydessä.

7.10 KYSYMYS 9

Kysymyksessä 9 vastaajilta kysyttiin ovatko heidän käyttämät sidontavälineet yleisesti varmatoimisia. Vastaajat 1 ja 2 pitivät käyttämiään sidontavälineitä varmatoimisina, vastaaja 3 piti sidontavälineitä muita sidontavälineitä varmatoimisina paitsi muovisia siteitä pakkaskeleillä.

7.11 KYSYMYS 10

Kysymyksessä 10 vastaajilta kysyttiin, minkälaisia haasteita sidontavälineiden käytössä on ilmennyt.

Vastaaja 1 kertoi, että ketjulliset käsiraudat saattavat mennä "väärinpäin", jolloin niiden avaaminen vaikeutuu, sillä lukkopesä on haastavassa paikassa. Vastaajan 1 mukaan haasteita aiheutuu myös siitä, kun muoviset siteet ja hihnat ovat taskussa muiden tavaroiden seassa, mikä vaikeuttaa niiden käyttöönottoa.

Vastaaja 2 kertoi, että käsiraudojen siirtäminen etupuolelle on aiheuttanut haasteita erityisesti sarnamallisilla käsiraudoilla. Vastaaja 3 oli kertonut haasteista jo aikaisemmissa vastauksissaan.

7.12 KYSYMYS 11

Kysymyksessä 11 vastaajia pyydettiin kertomaan, onko jokin tietty sidontaväline vaikuttanut poliisin toimintavalmiuteen tai asiakastilanteen hallintaan.

Vastaaja 1 kertoi, että alussa ei ollut saatavilla poliisihallinnon jakamia sidontahihnoja, joten hän joutui käyttämään omaa koiranhihnaa tilanteessa, jossa henkilölle piti laittaa myös jalkaraudat.

Vastaajalla 2 ei ollut antaa mielipidettä tähän kysymykseen.

Vastaaja 3 kertoi, että nippusiteet olivat katkenneet useamman kerran kovalla pakkasella, kun aggressiivista henkilöä yritettiin sitoa. Loppujen lopuksi sitominen saatiin onnistumaan vasta hihnaa käyttämällä.

Vastausten perusteella ei pysty tekemään suoria johtopäätelmiä siitä, että onko jokin tietty yksittäinen väline vaikuttanut poliisin toimintavalmiuteen tai asiakastilanteen hallintaan. Toisaalta vastauksista voidaan päätellä, että sidontavälineiden luotettavuus ja toimivuus on keskeinen tekijä.

7.13 KYSYMYS 12 ja 13

Kysymyksessä 12 vastaaja pyydettiin kertomaan, että ovatko he kohdanneet tilanteita, joissa raudoittaminen ei ole onnistunut ja kysymyksessä 13 pyydettiin kertomaan tilanteesta tarkemmin.

Vastaaja 1 kertoi, ettei ole ollut tilanteita, joissa raudoittaminen ei olisi onnistunut sen jälkeen, kun henkilö on saatu fyysisesti hallintaan niin, että rautoja on voitu käyttää.

Vastaaja 2 ei myöskään ollut kohdannut tilanteita, joissa raudoittaminen ei olisi onnistunut.

Vastaaja 3 kertoi kohdanneensa tilanteita, joissa raudoittaminen ei ole onnistunut. Vastaajan 3 mukaan tilanteet ovat lähtökohtaisesti olleet sellaisia, että asiakkaan vastarinta on ollut niin voimakasta, ettei raudoitus ole onnistunut. On myös ollut tilanteita, joissa oikein laihaa asiakasta ei ole fyysisesti pystytty raudoittamaan kunnolla, koska tämä pääsee raudoista "läpi".

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset, joihin lähdettiin hakemaan vastauksia olivat:

- 1) Kuinka tehokkaita erilaiset poliisin käyttämät sidontavälineet ovat erilaisissa tilanteissa?
- 2) Millaisia haasteita poliisilla on sidontavälineiden asianmukaisessa käytössä operatiivisessa toiminnassa, sekä koulutuksessa?

Näihin kysymyksiin lähdettiin hakemaan vastauksia kenttäpoliiseille lähetetyllä sähköpostikyselyllä. Vastausprosentti jäi kohtalaisen pieneksi, joten tutkimustuloksia ei voi pitää yleistettävänä, mutta jonkinlaisen käsityksen ne antavat poliisin sidontavälineiden käytettävyydestä.

Lähtökohtaisesti käsirauodoissa tai jalkarauodoissa ei ollut havaittavissa minkäänlaisia käyttöön liittyviä haasteita. Ainoana ongelmana käsirauodoissa pidettiin sitä, jos kohdehenkilön kädet ovat niin pienet, että raudat eivät kestä niissä. Kaikilla muilla tavoin käsi- ja jalkaraudat koettiin varmatoimisine ja hyvinä sidontavälineinä.

Muovisiin siteisiin liittyi se ongelma, että talvisin kovemmillä pakkasilla ne menevät helpommin poikki, jolloin täytyy turvautua johonkin toiseen välineeseen.

Kaikille eri sidontavälineille oli omat käyttötarkoituksensa ja niitä voidaan tarvittaessa yhdistellä, jotta päästään haluttuun lopputulokseen. Omiin välineiden käyttötarkoituksiin liittyen, kaikki välineet koettiin tehokkaiksi ja toimiviksi, sekä helppokäyttöisiksi.

Ongelmat ja haasteet liittyivät pääsääntöisesti asiakkaaseen tai vallitseviin olosuhteisiin, eikä niinkään itse välineeseen, tai koulutukseen, joka välineiden käytöstä on saatu.

9 ARVIOINNIT

Itsearviointi, sekä luotettavuuden arviointi ovat tärkeä osa opinnäytetyön kokonaisuutta. Omalla arvioinnilla pystytään kehittämään omaa työskentelyä ja tarkastella omaa käden jälkeä tarkemmin. Seuraavaksi käsitelläänkin opinnäytetyön luotettavuuden arviointia, sekä itsearviointia opinnäytetyöprosessista ja onnistumisista, sekä kehittämiskohteista.

9.1 LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI

Opinnäytetyön luotettavuutta arvioitaessa on huomioitava keskeisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat tutkimuksen vahvuuksiin ja heikkouksiin. Työn keskeisimpänä ongelmana voidaan pitää vastaajien vähäistä määrää, mikä rajoittaa tutkimuksen yleistettävyyttä. Kysely lähetettiin myös vain Kuopion pääpoliisiasemalle, jolloin saadut tulokset heijastavat vain tämän ryhmän kokemuksia eivätkä välttämättä anna kattavaa kuvaa koko Suomen poliisien mielipiteistä. Toisaalta esimerkiksi käsiraudat ovat samanlaisia ympäri Suomen, joten välineiden osalta ei välttämättä haittaa niin paljon vaikka kysely tehtiinkin vain Kuopiossa. Saatujen vastausten voidaan olettaa olevan yleistettävissä myös muille Poliisilaitoksille sidontavälineiden käytettävyyden osalta.

Kysely suoritettiin lähettämällä kyselylomake sähköpostitse vastaajille, tällä tavoin pystyttiin varmistamaan siitä, että kyselyyn voivat vastata vain tutkimuksessa määritelty joukko eli Kuopion pääpoliisiaseman valvonta- ja hälytystoiminnan henkilöstö. Vaikka aineisto kerättiin sähköpostitse lähetetyllä lomakkeella, niin tulosten analysoinnissa varmistuttiin siitä, että vastaajien anonymiteetti säilyy. Kyselyyn vastaaminen anonyyminä saattaa lisätä vastausten rehellisyyttä.

Kyselylomakkeen suunnittelussa pyrittiin varmistamaan kysymysten selkeys ja kattavuus, jotta saataisiin mahdollisimman tarkkoja ja hyödyllisiä vastauksia tutkimuskysymyksiin. Kyselylomakkeelle ei kuitenkaan suoritettu minkäänlaista pilotti kyselyä, jolla olisi voinut varmistua, että kaikki vastaajat ymmärtävät kysymykset samalla tavalla. Esimerkkinä tästä toimii kysymys 8, jossa vastaajia pyydettiin arvioimaan sidontavälineiden helppokäyttöisyyttä asteikolla 1-5. Kysymyksessä ei kuitenkaan tarkennettu, kuinka asteikko oli määritelty, joten vastaajat joutuivat itse määrittelemään asteikon.

9.2 ITSEARVIOINTI

Opinnäytetyön tietoperustan kerääminen onnistui kohtuullisen hyvin. Suurimpana ongelmana tässä projektissa oli se, että tutkimusluvan saamisessa kesti oletettua kauemmin. Tästä johtuen aikataulun kanssa tuli suhteellisen paljon haasteita.

Työnjako onnistui hyvin ja alusta alkaen opinnäytetyö lähti etenemään suunnitellulla tahdilla. Olisi ollut kyllä hyvä aloittaa jo aikaisemmin opinnäytetyön tekeminen, niin loppuvaiheen kiire olisi jäänyt pois. Omat haasteensa projektiin toi myös se, että kaikki opinnäytteeseen liittyvä työ piti saada sovitettua työ- ja koulupäivien kanssa yhteen.

Toinen suuri haaste tässä oli se, että tieteellisen tekstin kirjoittaminen on meille haastavaa, eikä siitä ole juurikaan aikaisempaa kokemusta.

Tutkimuslupa saatiin vasta aivan loppuvaiheessa. Tämän takia kyselyn vastausaikaa jouduttiin lyhentämään huomattavasti alkuperäisestä suunnitellusta kahdesta viikosta kuuteen päivään. Osittain varmaankin tästä johtuen kyselyn vastausprosentti jäi todella pieneksi. Tästä johtuen aiheesta olisi hyvä tehdä syventävämpi jatkotutkimus.

Vaikka vastausprosentti jäikin pieneksi, niin vastauksista pystyttiin kuitenkin tekemään johtopäätöksiä ja saatiin vastaukset tutkimuskysymyksiin, vaikkakin tarkastelussa oli ainoastaan muutaman henkilön kokemuksia.

Jatkuva yhteistyö ja kommunikointi opinnäytetyön tekijöiden, sekä ohjaajien kanssa helpotti projektin työstämistä. Ohjaajilta, sekä opinnäytetyön oponoijilta saatujen vinkkien perusteella työtä muokattiin niin hyvin, kuin tekijöillä oli kykyä ja resursseja.

LÄHTEET

Alasuutari, P. 2011: Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere, Vastapaino.

Bouch, Johan 2020: Poliisin voimakeinojen käyttö, Suomalaisen oikeuden oppikirja. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/346237/Oppikirja_31_netti.pdf

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998: Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere, Vastapaino
HE 224/2010 Hallituksen esitys Eduskunnalle poliisilaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Luettavissa: <https://finlex.fi/fi/esitykset/he/2010/20100224#idm46651396274080>

Heikkilä Tarja 2014: Tilastollinen tutkimus. Edita, Helsinki

Jokinen Pauli 2023: Fyysiseen voimankäyttöön liittyvien taitojen oppiminen ja opettaminen poliisi (AMK) - koulutuksessa: määritellyn osaamisen tason saavuttaminen. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Luetta-

vissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/790905/ON_Jokinen.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Jyväskylän yliopisto 2021: Määrällinen tutkimus. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/metelmapolkuja/metelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Kosonen Taru & Leinonen Tea 2021: Sidontavyön käyttö poliisissa, opetusvideo Bodycuff-käsi-
rautavyön käytöstä. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Luettavissa:
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/506052/Sidontavy%c3%b6n-k%c3%a4ytt%c3%b6-poliisissa-julkinen%20%281%29.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Opetussuunnitelma, Poliisin ammattikorkeakoulututkinto 2020-2022

Rantaeskola, Satu 2014: Poliisilaki – Kommentaari (Poliisiammattikorkeakoulu) Luetta-
vissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86690/Oppikirjoja_23_poliisilaki.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Simo Peltola 2023: Poliisin voimankäyttötilanteet 2020-luvulla. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK-opinnäytetyö. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/795804/ON_Peltola.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023: Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelulautakunnan HTK-ohje 2023, Helsinki. Luettavissa: https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Valli, Raine 2015: Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. Jyväskylä, PS-kustannus.

LIITE 1

- 1. Monetko käsiraudat sinulla on käytössä päivittäisissä työtehtävissä?**
- 2. Onko sinulla käytössä ketjulliset vai saranalliset käsiraudat?**
- 3. Perustele vastauksesi kysymyksiin 1 ja 2**
- 4. Pidätkö mukana muovisia siteitä, ja jos pidät, niin miksi?**
- 5. Mitä sidontavälineitä olet käyttänyt?**
- 6. Onko jokin sidontaväline ollut käyttötarkoitukseen huono?**
- 7. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, niin kerro mikä sidontaväline on käyttötarkoitukseen huono ja miksi**
- 8. Kuinka helppokäyttöisiä käyttämäsi sidontavälineet ovat asteikolla 1-5?**
- 9. Ovatko käyttämäsi sidontavälineet varmatoimisia?**
- 10. Minkälaisia haasteita sidontavälineiden käytössä on ilmennyt?**
- 11. Onko jokin tietty sidontaväline vaikuttanut poliisin toimintavalmiuteen tai asiakastilanteen hallintaan?**
- 12. Onko ollut tilanteita, kun raudoittaminen ei ole onnistunut?**
- 13. Mikäli vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, niin perustele**

LIITE 2

Saatekirje

Arvoisa viestin vastaanottaja,

Poliisiammattikorkeakoulun oppilaat Elmo Liikonen ja Jerry Laine kurssilta 20221B toteuttavat kyselytutkimuksen liittyen opinnäytetyöhön aiheena ” poliisin käyttämien sidontavälineiden käytettävyys”. Tutkimusta varten on laadittu sähköpostikyselylomake, joka on suunnattu Kuopion poliisiaseman kenttähenkilöstölle.

Kyselyn tarkoituksena on selvittää poliisimiesten käytännön kokemuksia käytössä olevista sidontavälineistä ja eri välineiden vaikutuksesta asiakastilanteiden hallintaan.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 10 minuuttia ja se on täysin vapaaehtoinen. Toivomme kuitenkin mahdollisimman paljon vastauksia, jotta saamme mahdollisimman laajan ja todenmukaisen kuvan asiasta. Vastaathan kyselyyn viimeistään 02.06.2024 mennessä.

Kyselytutkimukseen on myönnetty lupa 27.05.2024. Henkilötietoja ei kerätä eikä valmiista tuotoksesta pysty yksilöimään yksittäistä vastaajaa. Kyselyn vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja ne hävitetään tutkimuksen valmistuttua. Aineistoa käsitellään TUVE-ympäristössä poliisin tiloissa, salassapidettävät vastaukset tullaan rajaamaan pois julkisesta opinnäytetyöstä. Saadut vastaukset hävitetään, kun opinnäytetyö on julkaistu.

Sähköpostissa on liitteenä Word-tiedosto johon vastaukset voi kirjata. Täytetyn lomakkeen voi lähettää alla oleviin sähköposteihin.

Vastaamme mielellämme esiin nousseisiin kysymyksiin ja kiitämme jo etukäteen kaikkia kyselyyn vastanneita!

Elmo Liikonen

elmo.liikonen@poliisi.fi

Jerry Laine

jerry.laine@poliisi.fi